

فهرست دستورالعمل دستگاہ

1	هدف
1	مقدمه
1	شرح دستگاہ

هدف :

بررسی عملکرد پمپ گریز از مرکز

مقدمه :

برای آنکه امتداد جریانی را منحرف کنیم یا سرعت آن را تغییر دهیم، باید نیرویی به آن وارد کنیم. هنگامی که یک پره متحرک امتداد جریانی را منحرف می کند و ممتد آن را تغییر می دهد، نیرویی از پره به سیال _ یا بالعکس _ وارد می شود. با حرکت پره و جابجا شدن نیرو، کار انجام می شود. اساس کار توربوماشین ها بر مبنای همین اصل است. پمپ ها، دمنده ها و کمپرسورها بر روی سیال کار انجام می دهند و باعث افزایش انرژی آن می شوند. پمپ ها می توانند به صورت جریان شعاعی (سانتریفوژ) یا جریان محوری یا ترکیبی از این دو باشند. پمپ های گریز از مرکز، خانواده ای از توربوماشین ها هستند که استفاده بسیار وسیعی در صنعت دارند. یک پمپ سانتریفوژ معمولی شامل لوله مکش یا لوله ورودی که به مرکز پروانه متصل است، یک تیغه متحرک شعاعی و یک لوله جمع آوری با پوسته حلزونی که مایع را به لوله خروجی هدایت می کند، می باشد.

شرح دستگاه :

دستگاه از یک پمپ سانتریفوژ تشکیل شده است که یک موتور به طور مستقیم به آن کوپل شده است. به وسیله پمپ، جریان در مدار برقرار می شود. پمپ توسط مخزن آب تغذیه می شود.

دو عدد گیج فشار برای اندازه گیری فشار در ورودی و خروجی پمپ قرار گرفته است. گیج ورودی فشار منفی است و مکش پمپ را نشان می دهد و گیج خروجی فشار مثبت است .

روتامتر نصب شده در مسیر جریان سیال میزان دبی آب را نشان می دهد.

میزان دبی آب به کمک شیر فلکه ای تنظیم دبی قابل کنترل است .

کلید *ON/OFF* روی پنل دستگاه قرار دارد که مربوط به برق دستگاه و روشن و خاموش آن می باشد.

دور پمپ به وسیله ولوم کنترل دور پمپ قابل تنظیم بوده و مقدار آن توسط نمایشگر دیجیتال مربوطه نمایش داده می شود.

با دو بار فشردن دکمه *DSP/FUN* بر روی صفحه مربوط به کنترل دور میتوان آمپر مصرفی را مشاهده کرد.

حد اکثر هد پمپ : 88 m

حد اکثر دبی حجمی : $4.2 \text{ m}^3 / \text{h}$

قطر لوله های ورودی و خروجی به پمپ : $1 \text{ in} \approx 25.4 \text{ mm}$

فهرست دستور آزمایش ها

- 1 ..... هدف
- 1 ..... تئوری آزمایش
- 2 ..... مشخصات پمپ
- 2 ..... روش انجام آزمایش
- 2 ..... خواسته های آزمایش
- 4 ..... نمونه محاسبات

هدف :

بررسی عملکرد پمپ گریز از مرکز

تئوری آزمایش :

پمپها را با توجه به شکل ساختمان داخلی و شرایط کارکرد به دو گروه پمپهای دورانی و پمپ های رفت و برگشتی تقسیم می کنند. پمپ مورد نظر این آزمایش، پمپ دورانی و دارای پروانه شعاعی است. هد تئوریک پمپی که دارای مشخصه های زیر باشد، به صورت رابطه (1) خواهد بود:

$$H_T = \frac{r_2 \omega}{g} \left(r_2 \omega + \frac{Q}{2\pi b_2 \tan \beta_2} \right)$$

Q: دبی حجمی عبوری از پمپ

b₂: عرض پروانه پمپ

β₂: زاویه پره نسبت به مماس بر مسیر دوران

با توجه به رابطه زیر برای پمپها می توان نوشت:

$$\frac{P_1}{\gamma} + \frac{V_1^2}{2g} + H + 0 = \frac{P_2}{\gamma} + \frac{V_2^2}{2g} + Z$$

که $Z = 67\text{cm}$ عبارت است از فاصله عمودی بین دو گیج فشار.

P₁: فشار در ورودی پمپ

P₂: فشار در خروجی پمپ

V₁: سرعت در لوله ورودی پمپ

V₂: سرعت در لوله خروجی پمپ

H: هد پمپ

با توجه به رابطه پیوستگی و اینکه قطر لوله در ورودی و خروجی پمپ یکسان می باشند داریم :

$$Q_1 = Q_2 \rightarrow A_1 V_1 = A_2 V_2 \xrightarrow{A_1 = A_2} V_1 = V_2$$

پس می توان رابطه را به صورت ساده تر به صورت زیر نوشت :

$$\frac{P_1}{\gamma} + H = \frac{P_2}{\gamma} + Z$$

چون مایع درون پمپ، آب می باشد داریم $(\rho = 1000 \text{ kg/m}^3)$.

$$\gamma = \rho g = 10^3 \times 9.806 = 9806$$

با توجه به رابطه بالا می توان هد پمپ را به دست آورد.

همچنین با توجه به رابطه $Q = AV$ و داشتن قطر لوله و دبی - که توسط روتامتر اندازه گیری می شود- می توان سرعت را بدست آورد.

با توجه به تعریف بازده داریم :

$$\eta = \frac{\text{توان خروجی}}{\text{توان ورودی}}$$

$$P = VI \text{ توان ورودی}$$

$$P = \gamma QH \text{ توان خروجی}$$

توجه شود که این بازده، بازده پمپ نیست بلکه بازده دستگاه می باشد و نشان می دهد که چه مقدار از توان ورودی به توان خروجی تبدیل شده است.

مشخصات پمپ :

حد اکثر هد پمپ : 88 m

حد اکثر دبی حجمی : $4.2 \text{ m}^3/\text{h}$

قطر لوله های ورودی و خروجی به پمپ : $1 \text{ in} \approx 25.4 \text{ mm}$

روش انجام آزمایش :

ابتدا کلید ON/OFF مربوط به برق دستگاه را در حالت ON قرار داده و پس از چند دقیقه کلید ON/OFF مربوط به روشن کردن ولوم کنترل دور را بزنید. سپس مطابق جدول (1) فرکانس را بر روی 30 Hz تنظیم نمائید. در این حالت فشار مکش و فشار خروجی پمپ را از روی گیج فشار بر حسب bar و دبی را توسط روتامتر بخوانید. ولتاژ و جریان را نیز از روی نمایشگر بخوانید. این عمل را برای دوره های مختلف انجام داده و اعداد به دست آمده را در جدول (1) یادداشت نمایید. به وسیله شیر خروجی پمپ می توانید دبی را تغییر دهید.

فرکانس موتور (Hz)	دور موتور (RPM) =50*(Hz)	$Q(Lit/min)$	فشار مکش $P_1(bar)$	فشار خروجی $P_2(bar)$	گشتاور (Nm)	ولتاژ (V)	جریان (A)	هد پمپ $H(m)$	توان ورودی $P(W)$	توان پمپ $P(W)$
30	1500	20								
		25								
		30								
		35								
		40								
		45								
		50								
		55								
40	2000	20								
		25								
		30								
		35								
		40								
		45								
		50								
		55								
50	2500	20								
		25								
		30								
		35								
		40								
		45								
		50								
		55								
60										

خواسته‌های آزمایش :

1. منحنی $Q-H$ را رسم نمایید.
2. برای هدفا (H) و دبی‌های (Q) بدست آمده تحقیق کنید که آیا هد و دبی بدست آمده در رنج گفته شده توسط شرکت سازنده قرار می‌گیرد؟
3. توان پمپ را با توجه به فرمول $P = \gamma QH$ بدست آورید.
4. پدیده کاویتاسیون در پمپ‌ها را شرح دهید.